



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

149. Quid si juraverit patronus, se non velle variare præsentationem, an poterit adhuc postmodum præsentare validè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

alterius beneficii, quam in vacatione per mortem; cum dicta ratio, ne lites prorogentur, in utroque casu pariter militet. Castrop. *ibidem*. Garc. num. 29. citans Lancell. &c.

4. Respondeo quartò: posse nihilominus patronum præsentato altero mortuo, lite nondum finita, præsentare colligantem; eò quòd id non adverteretur dispositioni cit. Text. c. 1. & 2. ut lite pend. cum hac ratione lites virentur, neq; litigantes augeantur, sed minuuntur potius; non enim creatur novus litigator, sed ille, qui ante erat, aliò extincto roboratur; quin & verba ipsius textus: *Donec contra superstitios lites finita fuerit, aliis nullatenus conferantur, neque ad ea eligatur quisquam, vel etiam præsentetur*: satis declarant non esse sermone de collatione, præsentatione &c. faciendam in aliquo ex colligantibus, sed in alio à colligantibus distincto, atque ita dispositionem dicti cap. 2. esse quidem generalem, seu generaliter intelligendam de subrogatione alterius à colligantibus; non verò excludendo pariter subrogationem ipsius colligantis; ita docent Garc. p. 5. c. 9. num. 220. affirmans à Rota pluries sic definitum. Barb. cit. num. 177. Castrop. loc. cit. num. 6. citans Rochum de jurep. v. honorificum. q. 23. num. 53. Paris. conf. 30. num. 4. Lancell. loc. cit. num. 688. &c. contra Gonz. ad reg. 8. gl. 51. num. 114. Limitat hanc responsionem Barb. loc. cit. nimirum lite pendente super beneficii titulo non licere etiam cumulando colligantem præsentare, eò quòd per illam præsentationem daretur occasio, ne lis finiat. Crescentius etiam de jurep. decis. 8. apud Garc. num. 221. ait, non posse patronum post factam ante litem præsentationem de uno, post litem præsentare alterum colligantem, alias voces patronorum non habentem; eò quòd tunc daretur potius occasio litigandi. Vide de his plura infra, ubi: qualiter collator conferre possit lite pendente.

Questio 148. An locus quoque sit dictæ variationi cumulativæ in patronatu mixto?

Respondeo: in discordia, dum nimirum patronus laicus præsentavit Cajum, & compatronus ecclesiasticus Titium, poterit dicto modo variare patronus laicus; cum ob conjunctionem in patronatu cum Ecclesiastico non perdat suum privilegium, præcipue cum in præsentatione nulla sit conjunctio. Castrop. loc. cit. num. 7. citans Lamb. l. 2. p. 2. q. 7. a. 13. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 72. num. 166. In concordia verò, sive dum uterque eundem præsentavit, sic variare non posse laicum; eò quòd per talem concordiam videatur laicus se tacite obligasse ad perseverandum in ista voluntate, & à compatroni voluntate non recedere, tenet Castrop. cit. num. 7. citans Abb. in c. cum autem. h. t. num. 4. Tiraq. de jure primog. q. 17. opin. 11. Barb. ubi ante. &c. quin & propter eandem rationem neutri, etiam dum uterque patronus est laicus, & præsentarunt concorditer, licere variare. Veruntamen videtur intelligendum id neutri licere altero invito. Quin &, dum laicus accumulando variaret, adeoque non recederet à primo præsentato, non videtur proprie dici posse mutasse mentem suam, aut etiam recessisse à voluntate compatroni sui laici, vel Ecclesiastici.

Questio 149. Quid si juraverit patronus, se non velle variare præsentationem, an poterit adhuc postmodum contra hoc suum juramentum valide variare: dico valide; nam licite id eum non posse, sed fieri perjurum & simul infidelè, si sub juramento promisit compatrono vel nominato à se, patet.

1. Respondeo primò: si simpliciter juravit, se non velle revocare factam de Titio præsentationem, valida erit præsentatio secunda; quæ non recedendo à Titio, sed accumulando, præsentat Cajum; quia revera non revocat primam præsentationem, ita ut stante etiam secundâ illâ præsentatione, Ordinarius possit adhuc primum præsentatum instituere. Barb. cit. n. 177. citans Caltrenf. l. 1. conf. 361. num. 4. Bursatt. l. 4. conf. 369. n. 14. Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. a. 13. num. 3.

2. Respondeo secundò: si juravit, se neque velle revocare, neque accumulare, vel etiam si simpliciter juravit, se non velle variare (quia in præsentationibus non est alia permessa & valida variatio, quam illa, quæ fit per accumulationem; adeoque dum jurando se nolle variare per juramentum hoc primæ præsentationi adjecit firmitatem aliquam, solam illam accumulativam variationem intellexit. Castrop. loc. cit. num. 8.) secunda præsentatio accumulativa probabiliter est nulla. Covar. in c. quamvis pactum. de pactis. p. 2. s. 2. num. 5. Gutt. de juram. confirm. p. 3. c. 13. num. 13. Lamb. p. 2. l. 2. q. 7. a. 16. & alii. uti & Rota in Compostellana paroch. 20. Februarii 1630, quos, & quam citat, & sequitur Barb. uti & Castrop. loc. cit. qui tamen posterior ait, se potius moveri auctoritate comunis sententiæ, quam ratione, utpote minus efficace: hanc tamen dat utriusque rationem, quam Castrop. dicit, etsi non convincat, esse tamen satis probabilem, & suppositâ auctoritate Doctorum tenendam in judicando & consulendo, quòd licet regulariter sustineatur, & validus sit actus gestus contra juramentum; sic v. g. si quis juraverit, se non revocaturum procuratorem, revocatio facta contra hoc juramentum est valida. Covar. in rubr. de testam. p. 2. num. 15. Si celebrans sponsalia juret se non ducturum aliam, matrimonium cum alia est validum. c. sicut ex literis. de sponsalib. Si is, ad quem spectat collatio libera beneficii, juravit se non collaturum illud nisi digniori, valida est collatio, quæ illud confert digno præterito digniore. Selva. p. 3. q. 27. Covar. apud Castrop. Quin &, si vacante beneficio ante factam præsentationem patronus juravit, se alium non præsentaturum quam Titium, adhuc validè præsentaret Cajum, ut Castrop. *ibid.* (qui tamen n. 9. quoad hoc ultimum exemplum aliam etiam dat disparitatem de juramento confirmante præsentationem primam jam liberè factam, & juramento impediende libertatem primò præsentandi) actus tamen qui ad sui perfectionem non pendet à sola voluntate facientis, sed vel infringitur à jure, vel expectat approbationem & factum judicis, vel ad sui valorem requirit auctoritatem, vel præsentiam superioris (qualis est actus præsentationis, utpote, quæ fieri debet necessariò apud habentem instituere ut superiorem; cum, ut Lott. l. 2. q. 18. n. 26. Corrad. l. 1. c. 5. num. 175. denotet subjectionem præsentati respectu instituentis; & secundum plures ad sui perfectionem & valorem tanquam partem requirit acceptationem instituentis) ita firmatur per accidens

dens seu cadens super eum juramentum, ut irrevocabilis fiat, juxta gl. & text. c. licet mulieres, de jure jurando, in 6. impeditque dictum juramentum, ut Barb. & Castrop. ne habens instituire auctoritate sua actum factum contra dictum juramentum approbare possit, ne sit perjuri cooperatores; & si celeretur factum de super juramentum, actus tanquam dolosus & subreptivus reddatur invalidus; ad quod tamen postremum ait Castrop. ex nullo constare, quod propter relationem juramenti talis presentatio reddatur subreptitia; cum hæc non videatur qualitas necessarii exprimenda; uti nec quod ob antecedens juramentum reddatur invalida secunda presentatio; dum hæc, eo non obstante, ab Ordinario admittitur. Unde etiam ait Covar, Lopez, Martienz. &c. admittere non obstante juramento, validam esse secundam presentationem, si expresse vel tacite eam approbaverit Ordinarius.

3. Porro illud hic observandum ex Card. de Luc. de jurep. d. 43. num. 10. quod, quoniam id, quod dictum est, juramentum reddere invalidam secundam presentationem, dispositum est in gratiam ejus, cujus favore adjectum est juramentum, ipso non curante vel relaxante, non videri, quid prohibeat, quod minus talis secunda presentatio sit valida, citatque pro hoc Rotam.

Questio 150. Num etiam simplex promissio de non variando invalidet pari modo secundam presentationem?

Respondent affirmativè Castrop. cit. num. 7. citatque Lap. allegat. 78. nu. 4. Gurtier. cit. n. 13. & Gregor. Lap. eò quod facta promissione cedat quis juri, quod habebat ad variandum.

Questio 151. Num si quis retento patronatu cesserit juri presentandi, possit dicto modo variare?

Respondeo affirmativè: Castrop. num. 10. eò quod dupliciter fieri possit hæc cessio retento patronatu. Primò: si quis potestatem presentandi alteri sine limitatione committat. Secundò: si tantum pro illo beneficio vacante quomodocunque quis cedat; utraque autem hæc cessio juris presentandi, retento patronatu, aliter fieri non potest, quam constituendo procuratorem; sed hunc revocare quis possit validè, etsi juraverit, se non revocaturum.

PARAGRAPHVS IV.

De personis presentandis.

Quæres 152. in genere: An, & qualiter patronus presentare debeatabilem?

Respondeo primò: tenetur presentare idoneum, hoc est habentem omnia requisita, tam quæ ex natura beneficii, quam quæ ex lege foundationis desiderantur. Lessl. l. 2. c. 34. n. 29. Card. Luc. de jurep. d. 64. num. 28. cum communi. Peccare etiam patronum mortaliter, qui indignum presentat, eò quod muneri suo non satisfaciat, & Ecclesiæ creet magnum incommodum; adeoque etiam teneri patronum inquirere in vitam & mores Clerici, antequam eum presentet, tradit Pirh. h. r. n. 45. ex Azor. quem citat p. 2. l. 6. c. 21. q. 4.

2. Respondeo secundò: requiritur, ut presentandus dignus & idoneus sit tempore presentationis. Pirh. loc. cit. citans Barb. in c. significavit. h. r. n. 8. Non tamen prohibitum est presentare inhabilem sub conditione habilitatis seu capacitatis, modò hæc intra juris terminum superveniat, ac verificetur; cum censeatur presentationem facere de hoc tempore, quo conditio purificatur, Card. Luc. in sum. juris. num. 109. (ubi tamen id limitat hoc modo: nisi agatur de præjudicio illius habilis, cui secuta vacatione jus quæsitum esset, quod per supervenientem alterius habilitatem tolli non debeat) & de jurep. d. 45. num. 7. atque ita presentari poterit inhabilis sub conditione impetrandi dispensationem super aliquo requisito à jure vel lege fundatoris, Corrad. l. 4. c. 6. num. 28. vide dicta supra de presentatione conditionata. Veruntamen melius faciet patronus differendo presentationem ad ultimum usque diem, vel horam termini à lege præfinitæ presentandum; atque ita expectando capacitatem personæ sibi placitæ, quæ ob superventam capacitatem possit validè presentari; cum non inveniatur in jure cautum, ut illi secuta vacatione teneatur presentare, vel nominare eum, qui tunc capax & habilis reperitur; nam licet in beneficiis Ecclesiasticis non detur illa suspensio, quæ datur in fideicommissis (de quo vide Card. Luc. tit. de fideicommissis d. 7. & 8.) id tamen intelligitur ultra terminum à jure præfinitum, ac pro magis diuturna vacatione, non autem ipso termino durante. Card. de Luc. de jurep. d. 45. num. 8. Licet autem hoc modo differre possit presentationem, & expectare capacitatem, ad hoc tamen non tenetur, nec cogi potest. Card. Luc. ibidem: Ex quibus sequi videtur, quod, dum patronus vi foundationis tenetur presentare aliquem de certa familia, is autem non nisi ad finem termini dati ad presentandum sit capax, non teneatur patronus expectare, sed possit precipitare presentationem, & primo etiam mense à vacatione beneficii presentare alium capacem; etsi is non sit de familia. Porro in genere illos omnes incapaces esse ad hoc, ut presentari possint, qui incapaces sunt institui; & sic presentari non posse illegitimos, neophytos, servos, excommunicatos, irregulares, ait Castrop. loc. cit. p. 7. num. 1. circa quod revidenda, quæ dicta sunt de incapacibus eligi, aut aliter promoveri ad beneficia Ecclesiastica, quorum plura & hic locum habent.

Questio 153. An, & quando, seu qualiter privetur patronus jure presentandi ob presentatum inhabilem?

Respondeo: quotiescunque patronus scienter presentavit indignum, vel incapacem ad modum electionis factæ de indigno vel incapace non solum actus presentationis est, & remanet infectus, seu malus, sed etiam pro ea vice privatus est potestate presentandi; devolviturque collatio ad Superiorem. Card. Luc. in sum. juris. num. 109. cuius tamen contrarium de patrono laico tenet Pirh. supra citatus: ubi quando variare possit patronus. De cetero, præcindendo à dicta positiva scientia indignitatis, tenet Lessl. l. 2. de just. c. 34. num. 18. neque patronum laicum, neque Ecclesiasticum, dum presentantur indignum, pro ea vice privari potestate presentandi: Rationem dat, quod, licet in Aurbent. de sanctiss. Episc. dicatur: patrono presentante indignum, debere Episcopum procurare,